

Szerkesztőségi Iroda:
BRASSÓ, Színház-utca 95. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden
közlemény intézendő.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal:
ALEXI KÖNYVNYOMDÁJA, BRASSÓBAN
színház-utca 95. sz. alatt,
hova az előfizetési pénzek s hirdetések
bérmentesen küldendők.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR:
helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt., Félévre 3 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 80 kr.
Külföldre egész évre 20 Frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sorért 4 kr. (1—10 sor
helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés bélyeg
díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdeté-
seknel kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendők

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukas M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Herz I. és Vazina R. hirdetési irodájában

77. szám.

BRASSO, Kedd, július 7-én.

I-ső évfolyam 1885.

Előfizetési felhívás

„BRASSÓ”

ozimű

politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lapra.

Lapunk július elsejével a második félévbe lép-
vén, ezennel új előfizetést hirdetünk. Eddigi t. elő-
fizetőinket kérjük tisztelettel, szíveskedjenek előfizeté-
seiket mielőbb megújítani, minthogy lapot csak úgy
küldhetünk, ha az előfizetési díjak rendesen bekül-
detnek.

A hazafias cél iránti tekintetből kérjük lapunk
szíves terjesztését.

Előfizetési ár:

jul.—decz. (fél évre) 3 frt 50 kr.

jul.—szept. (negyedévre) 1 frt 80 kr.

Külföldre félévre 10 frank.

Az előfizetések legcélszerűbben postautalvány-
nyal küldendők a »Brassó« kiadó-hivatalába (Alexi
könyvnyomdája, színház-utca 95. sz. a.)

Kívánatra bárkinek mutatóvány-számmal kész-
ségesen szolgálunk.

Mint eddig, úgy ezentul sem fogunk kimélni
semmi anyagi áldozatot, csak kérjük a t. közönség b.
tömeges előfizetését, mit remél

a „BRASSÓ” kiadóhivatala.

A romániai kereskedelmi szerződés kérdéséhez.

Minden oldalról meg lett vitatva a kér-
dés: megújítsa-e monarchiánk, illetőleg Ma-
gyarország a kereskedelmi szerződést Romániá-
val, vagy sem?

Volt alkalmunk hozzászólni e kérdéshez,
midőn a szerződés felmondott, de utabban
nem szoltunk hozzá, vártuk, míg a különböző,
pro és contra véleményeket meghalljuk.

Ez már most megtörtént, tehát hozzászó-
lunk mi is, annál is inkább, minthogy már-
már lejár azon határidő, melyet a miniszter a
felterjesztések beadására kitűzött.

Az e kérdés körül folyt tárgyalások két
csoportra oszlanak: mellette és ellene. Az egyik
fél továbbra is fenn akarja tartani a szerződés-
es viszonyt Romániával, csak hogy reánk néz-
ve előnyösebb feltételek mellett; míg a másik
határozottan a mellett van, hogy Romániával
semminemű kereskedelmi szerződésre ne lép-
jünk, hanem nehezítsük meg a nyerstermények
behozatalát még jobban.

Ez utóbbi véleményt adta az ország első
gazdasági egyesülete, az „Országos gazdasági

egyesület“, s ugyanezt a „Szolnok-dobokai gaz-
dasági egylet.“

Mindenekelőtt tehát a contra vélemény-
nyel akarunk foglalkozni; előbb azonban egy
általános visszapillantást vetni azon állapotok-
ra, melyeket a kereskedelmi miniszteriumban
uralkodott és némikép e véleménynyel meg-
egyező felfogás és eljárás előidézett, a meny-
nyiben ez teljesen kapcsolatos magával a kér-
déssel is.

1874 előtt egészen más állapotok s keres-
kedelmi viszonyok uralkodtak Erdélyben; de,
mert a Romániával akkor fennállott viszony
nagy mértékben veszélyeztette állategészség-
ügyünket, szükségesnek mutatkoztak erélyes
rendszabályok.

Ezt minden józan gondolkodó embernek
helyeselnie kell, mert ez valódi áldás volt me-
zőgazdaságunkra. A romániai termékek beho-
zatala nem volt eltiltva, csak korlátozva, a
szerint, a mint ott a viszonyok rendeseke vagy
abnormisak voltak.

De 1880-ban, az 1874. é

Ha tehát ezen szempontból indult ki, úgy helyesen cselekedett. De vajjon nem kellett volna az ország más vidékeit is figyelembe venni? . . . Ez persze más kérdés, és ezt nem kérdezi még a sajtónak azon része sem, mely kiválóan érdekelt e tekintetben, — értjük az erdélyi sajtó egy részét, a mely vakon helyeselte az ott uralkodó felfogást, a nélkül, hogy a tárgy meritorumába bocsátkozott volna.

Egyetlen egy hang emelkedett fel Erdélyből s az is éppen Brassóból a kormánypárti „Nemzet” hasábjain, hogy idejekorán óvást emeljen a jelzett felfogás ellen. Jól beavatott toll látszik írni e cikket, alapos szakismeretről tesz bizonyosságot. Azt az irányt jelzi e cikk, a melyet mi követünk s a mely mellett harczolunk.

A határt Romániával szemben elzárni, illetve a behozatalt megnehezíteni s ez által természetesen közvetve a kivitelt is, annyit tenne, mint szándékosan tönkretenni az erdélyi ipart. Ezt pedig a kormány nem akarhatja s nem fogja megtenni. Mi nagyon is közel vagyunk érdekelve a kérdésben, csak az érdek szól belőlünk, az igaz, de ezen érdeknek mérvadóknak kell lenni, hisz iparosok és kereskedők ezreinek egyenlő közös érdeke.

- J.

B e l f ő l d.

A király horvátországi útja. A zágrábi „Narodne Novine” jelenti, hogy a király a szlavonai őszi hadgyakorlatok alkalmával több napig Eszéken fog időzni; a városi képviselő a fogadási ünnepekre 25,000 forintot szavazott meg.

A posta-takarékpénztárak életbeléptetése a közmunka- és közlekedési miniszteriumnál, úgy látszik, megfellelőben van. Legalább e tárgyban eddigelé semmi publikáció nem történt s felhivatalos lapok sem jelentettek még semmit arra nézve, hogy a népszerű intézmény életbeléptetéséhez szükséges szabályzatok és rendeletek készülnek-e már vagy nem? Ezen előkészületeknek ugyanis az a természetük van, hogy meglehetősen egyszerűek, de hónapokkal meg kell előzniök a takarékpénztárak életbeléptetését, hogy a jótékony intézet megnyitásának híre a közönség minden rétegében elterjedjen. A postai takarékpénztárak már most október hó előtt nem nyílnak meg, ámbár az első buzaeladási időszakban már igen jó szolgálatot tehetek volna a gazdaközönségnek. Mindenesetre óhajtanunk kell, hogy a meghozott és kihirdetett törvény életbeléptetése októberen túl ne halasztassék.

Az új kiegyezés előkészületei. Mint a „Polit. Corr.” írja, július 4-én, a kormány tagjai Taaffe gróf miniszterelnök elnöklése alatt értekezletre gyűltek össze, hogy megállapítsák a kormány magatartását azon alkudozásoknál, melyek a kiegyezés revíziója tárgyában már jövő kedden a magyar kormánynyal megfognak kezdeni.

K ü l f ő l d.

Az új vámtarifa iránti tárgyalások, a „Pol. Corr.” konstantinápolyi jelentése szerint, Német- és Törökország közt már véget értek; czukorra és szeszre 17 és 20% behozatali vám vettették. Angolországgal szem-

vonulást engedett. 1842 január 6-án indult vissza Dse-lalabadba (90 angol mf. távolság) a brit had, s Akbar személyesen vezényelte az afgán őrkitűtést. De mily keserű lecke! A hegyszorosok között — kötött szerződés daczára — megtizedelve, s a téli út nehézségeivel küzdve, majdnem egészen megsemmisült az angol-indiai sereg; veresége mindezen küzdelmekben teljesebb volt, mint hajdan a Varusé a teutoburgi erdőben. . . . Ily elszánt nép végleges leigázása sok gyémántos arany vitézségi kard adományozásába kerülend a minden oroszok csárjának még az esetben is, ha az afgánok magukra hagyatva lennének, hát még akkor, ha az angolokkal vállvetve küzdenek!

(Folytatása következik.)

Apróságok.

A hőség az oka.

— Hogyan? ön megint itt van? — kérdé az elnök a vádlottat; — hiszen alig hat hónapja, hogy elesztuk!

— De kérem elnök ur, mit tehet most az ember ebben a hőségben? Hűvösre kívánczik!

*

Az a katonaság! „Mi hasznunk van a gyerekeinkből? sóhajt föl egy tapasztalt családapa. — Ha fiunk van, a ki ép és egészséges, a katonához jut; s ha csinos és normális testalkatu leánynak van, a katonak jutnak hozzá!”

bán még csak néhány gyapotárura nézve nem jött létre egyezés, A mi az Ausztria-Magyarországgal folyó tárgyalásokat illeti, a portán nagy meglepéssel fogadják az osztrák-magyar részről nyilvánuló buzgalmat s törekvést, hogy — az új tarifán teendő számos változtatás daczára — mielőbb kielégítő megoldás jöjjön létre. Olaszország még meg sem kezdte a tárgyalásokat, mert bevárni kívánja a többi hatalmakkal létesülő egyezséget.

Salisbury külügyi politikája. A berlini „Kreuzzeitung” londoni levelezője beszélgetést folytatott az angol kabinet egyik tagjával, a ki meghitt barátja Salisburynek. A levelező megemlíti azon újabb nyugtalanító híreket, melyek az afgán-ügy

Teke, Gyulai Sándor keresk. B.-Hunyad, gr. Gyürki Ábrahám, Bpest 100—100 frt.

Hajdu-böszörményi részv. társ. tak. pénzt., gr. Haller György Medgyes 100—100 frt. Gr. Haller Jenő Medgyes 1000 frt. Dr. Haller Károly polgármester, Kolozsvár, Hatfaludy József, Deés, Háromszéki unit. egyházkör, Bölön, Háromszéki gazdák szövetekezte, S.-Szentgyörgy, Háromszéki tak. pénzt. Seps-Szentgyörgy, Hegedüs Sándor képvis., Bpest, Herczeg Ignác, Hunyad-megye, Horváth Döme kir. it. tábl. tanácselnök, Bpest, Horváth Gyula épít. mérn. Kolozsvár, Horváth Lajos képvis., Miskolcz, Horvát László kir. tanfelügyelő, Segesvár, Hunyadm. 1. tak. pénzt., Hátszeg, Hunyadi ref. pap-ság, Huszár Béla, Budapest, id. br. Huszár Károly, Budapest, Hügl Lipót, Szász-Régen 100—100 frt.

Ilyés Albert, Budapest, Ilyés Lajos min. oszt. tanácsos, Bpest, Imre Aurél ügyvéd, Budapest, Ivánka Oszkár, Budapest, Issekutz Antal Déván 100—100 forint.

Jakab József ügyvéd, Brassó, Jankovich Elemér Budapest, Jankovics Gyula, Budapest, Jánosi László p. ü. fogm., Kolozsvár, Járosi János iparos, Brassó, br. Jósika Gábor, Kolozsvár, br. Jósika József, Kolozsvár, br. Jósika Lajos, Kolozsvár, br. Jósika Samu Kolozsv., Juchó Ferencz bányatanácsos, M.-Ujvárt, 100—100 forint.

Folytatjuk.

Az ipar és iparos osztály fejlődése kapcsolatban a nemzetgazdaságtan elveivel.

(Folytatás.)

A kasztrendszerben a kézművesek a városok népességét képezték, a királyok, a papi és katonai osztály építkezéseinek segédkeztek, tápszerek, ruhák, ékszerek, járművek, szerszámok, edények, butorok előállításáról gondoskodtak s kereskedést is űztek. Ugyanakkor egy középosztályt képeztek a két első s a többi még mostohább viszonyok közt élő osztályok közt.

De azért az ő helyzetük sem volt valami rózsás. Mert igaz ugyan, hogy e kasztrendszer, a munkafelosztás elvének felelően meg, a társadalom fejlődésében haladást jelez s arra utalja az egyes osztályokat, hogy képességeiket nemzedékről-nemzedékre fejlesztve, különös érdekeiket a más osztálytól megóvják, hogy az azzal járó előjogokat is el ne veszítsék; de a meny-nyiben egyik kasztból a másikba átlépni nem lehetett, egyiknek a másikkal való összeházasodása szigorúan tiltott, idővel az osztályok elhatárolására, a tehetség korlátozására és az előre törekvés megakadályozására vezetett. Az állam anyagi és szellemi gazdaságát hódító hadjáratok, s nem a békés fejlődés által igyekezett megszerezni. A gazdaság és ipar a nemzeti vagyonyosodás eszközeül, az állam fentartásának feltételeül nem tekintetett, sőt mint rabszolgai munka, megvetetésben és lenézésben részesült. A rendszer elzárta az alsóbb osztályokat tőlük, a felsőbbek pedig nem tartották méltóknak őket arra, hogy velük érintkezzenek. Az egyén teljesen elenyészett az egészben, gépies részévé vált az állam nagyobb gépezetének. Az ő sorsa volt szegénységét és nyomorát egy túlvilági élet reményében békével és megnyugvással viselni, a nélkül, hogy azon segíteni igyekeznék. Az államhatalmi önkény lehetetlenné tett minden szabadabb lelki munkálkodást, azért sem egy szabad, mozgékony és élet magasabb céljaiért lelkesülni tudó polgárirend, sem életerős gazdasági szervezet köztük ki nem fejlődhetett, miután a nemzetgazdaság életfeltétele és alapja a nemzeti ipar és forgalom szabad öntevékenységen nyugvó szerves fejlődésében, mozgalmában és rendezésében áll.

Kelet népeit a műveltség és ipar tekintetében még az ó-korban tulszárnyalta az ifjú Európának két állama: Görögország és Róma. E két állam volt az, mely az emberiségnek évezredek vívmányait saját gondolkodása szerint átalakította, ujja teremtette, a való-lási és társadalmi törvények és szabályok békái közt egyhangúvá és nehézkessé vált ipart és kereskedelmet életre hívta, belé szabadabb szellemet és változatos-osságot lehelt, azt valódi művészetté emelte, melynek termékei mai előrehaladottabb korokban is utánzásra méltó remek gyanánt tekintetnek s csodálkozásunkat, tiszteletünket a legnagyobb mértékben megérdemlik.

Az ókori műveltség Görögországban érte el tetőpontját. A görög városokban, mint Athén, és Korinth, egész sokaságát látjuk a templomoknak, gymnasiumoknak, akademiáknak, csarnokoknak, színházaknak s más nagyszerű nyilvános épületeknek, melyeknek építésére csak a Perikles idejében az állam több mint 18 millió forintot költött. S ha elismerjük is, hogy e művek többnyire művészek teremtményei, de nem készülhettek azok nagyszámu és ügyes iparosoknak közreműködése nélkül. Mint emlékeiből tudjuk, voltak a

görögöknél pékek, szakácsok, mészárosok, kádárok, gyapju-munkások, ványolók, timárok, cipészek, kőművesek, kovácsok, lakatosok, asztalosok, kötélverők, szijgyártók, kerekese és hajókészítők, legkitünőbbek voltak a kőfaragók, érczmunkások és fazakasok, kik a legnagyobb választékban és tökéletességben állították elő mindazon iparczikkeket, miket a szükség vagy fényűzés, a szép iránti érzék velőkszületett tulajdonságához mértén megkívánt.

(Folytatása következik.)

Dalestély.

A brassói férfi-dalegylet (német) ezuttal és pedig július 4-én a dalcarnokban tartá idei negyedik rendezését, és ismételtén volt alkalmunk meggyőződést szerezni arról, hogy égető szükségünk volna már egy állandó csarnokra, hol a zene mellett a színügy

Gurkó szükségesnek tartja az 1863 óta követett rendszert fentartani és e végből ajánlja, hogy a két var-sói oroszellenes intézet, t. i. a lengyel bank és a lengyel színház megszüntetessék.

Irodalom.

A múlt év szeptember havától Budapesten megjelenő „Gondűző” című szépirodalmi hetilap rövid fennállása dacára a hasonló vállalatok közt a legnagyobb elterjedésnek örvend, és nem is csoda, mert áldozatkész és fáradhatlan kiadója Székely Aladár rendkívüli szakismereténél fogva hazai irodalmunk legkitünőbb képviselőit csoportosítja és ezek közreműködésével oly családi közlönyt létesített, mely szépirodalmunknak becsületére válik, mert tekintve rendkívüli dus tartalmát, szép kiállítását és olcsó árát (negyed-

évenként 1 frt 50 kr), e folyóirat a maga nemében páratlanul áll és joggal foglalja el szépirodalmi lapjaink között az első helyet.

Előttünk fekszenek a legutóbb megjelent 38—41. számok, melyekből meggyőződünk arról, hogy az újabb erők folytonos szaporításával a „Gondűző” számról-számról érdekesebbé lesz. Tolnai Lajos, P. Szatmáry Károly, Margitay Dezső és Marlitt E. nagyobb regényei mellett ott látjuk Éjszaki Károlytól „Egy cseléd története”, Tóth Bélától „Két hazugság”, Szana Tamástól „Byron Velenczében”, Balázs Sándortól „Nagy Tivadar házassága”, Perényi Kálmántól „Mi hárman” című érdekes elbeszéléseket. Ezekhez csatlakoznak érdekes költemények Szabó Endrétől, Endrődi Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Lajostól, stb. Végül rajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegé-

sek, hasznos tudnivalók, adomák, vegyesek, talányok stb. Julius hó elsején kezdődött a „Gondűző” első év-folyamának utolsó negyede. Ajánljuk t. olvasóinknak e kitünően szerkesztett lapot, melyből a kiadó mindenkinek szívesen küld mutatványszámot, ingyen és bérmentve, ki e végett levelező lapon hozzá fordul.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 hó július 7-én.

Román papirpénz a 20 frankos	8.92 vétel	8.95 eladás.
ezüstpénz a 20	8.85	8.92
Napoleon d'or (aranypénz)	9.85	9.88
Török lira	11.08	11.12
Orosz imperial	10.08	10.12
Arany	5.80	5.84
Orosz papírrubel	124.—	125.—

Felelős szerkesztő: **Szterényi József.**
Kiadótulajdonos: **Alexi könyvnyomdája.**

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 2676./1885.

(164) 1—1

Hirdetmény

a III-ik osztályu kereseti adó tárgyában.

Kapcsolatban folyó évi június hó 22-én 2494.1885. sz. alatt kelt itteni hirdetményhez ezennel köz-tudomásra hozatik, hogy a m. kir. adófelügyelőségtől az 1885-ik évre utólagosan elkészített III. osztályu kereseti adó-lajstromok az alólírt városi adóhivatalnál nyolcz napra, azaz folyó hó 4-étől 11-éig bezárólag, délelőtti 8—12 óráig és délután 3—5 óráig az illető adójavaslatokra nézve netaláni adófelszólamlása betervezésére céljából ki vannak téve.

A Brassó városára nézve alakított 1885. évi adókiadó bizottság tárgyalásai folyó év július hó 6-tól 14-éig bezárólag délelőtti 8—12

óráig a tanács háznál fognak megtartatni és a tárgyalás sorrendje szintén az alólírt városi adóhivatalnál megtekinthető.

Brassó, 1885. július 3-án.

A városi adóhivatal.

5056./1885. számhoz
telekkvi.

(165) 1—3

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Reiner Ferencz végrehajthatónak Lukás János végrehajtást szenvedő elleni 47 frt 55 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő, a földvári 212. számú telek-jegyzőkönyvben A + 1. 3—12. és 14. rendszám alatt foglalt ingatlanokra az árverést 548 forintban ezennel megál-

lapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebbi megjelölt ingatlanok az 1885. évi szeptember hó 5-ik napján délelőtti 9 órakor Földvár község i